Ч. 114. Чернівці, неділя дня 6. жовтня 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Нові міністри.

В склад кабінету ґр. Баденього, крім міністрів бар. Ґавча і ґр. Вельзерсгаймба, війшли цілком нові люди, тож годить ся подати їх короткі житеписи.

Ґр. Казимир Бадені родив ся 14-го жовтня 1846 р. в Сурохові. Покінчивши всї публичні школи і одержавши степень доктора прав в краківскім університеті, вступив до служби політичної яко практикант концептовий при краківскім старостві. В 1871 р. став старостою в Жовкві, відтак перейшов до Ряшева, був якийсь час в міністерстві справ внутрішних, а в 1879 р. обняв управу краківского староства по Залескім, котрий перейшов до Львова на віцепрезидента намістництва. В 1886 р. уступив несподївано з уряду делеґата краківского староства і прожив майже два рокі в Буску. В жовтни 1888 р., коли Залеский перейшов до Відня в місце міністра Землковского, був ґр. Каз. Бадені іменований намістником Галичини.

Міністер просьвіти др. Павло бар. Ґавч v. Frankenthurm родив ся 1851 р. За часів міністра Штремаєра був покликаний до міністерства просьвіти. По уступленю міністра бар. Конрада став др. Ґавч 5. падолиста 1885 міністром просьвіти і витревав на тім уряді аж до упадку кабінету Таффого 12. падолиста 1893 р. Будучи міністром видав др. Ґавч значне число рескриптів з цілею орґанізациї шкіл середних, а деякі з них, як н. пр. о переповненю шкіл середних, були предметом живої дискусиї як публичної так і парляментарної. Підвисшенє оплати шкільної се памятка від д-ра Ґавча. В 1889 р. надано д-рови Ґавчови тутул барона. Від 1893 р. був др Ґавч куратором Тересийскої академії, а в 1895 р. покликав єго цїсар до палати панів.

Міністер судівництва ґр. Іван Ґляйспах родив ся 1840 р. Покінчивши студиї вступив до служби судівничої і перейшов всї степені від ад'юнкта аж до президента висшого суду краєвого при властях судових в Градци.

Міністер скарбу др. Лев Билиньский родив ся 15. червня 1846 р. в Заліщиках. В 1867 р. зі степенем доктора прав вступив до служби при львівскім намістництві і габілїтував ся яко приватний доцент для політичної економії на львівскім університеті. В 1874 р. став звичайним професором університету львівского. До ради державної війшов в 1883 р. яко посол з округа міского Станїславів-Тисьмениця. Зараз слїдуючого року приняв др. Билиньский реферат в справі концесиї для північної зелїзниці. Відтак був довгий час ґенеральним референтом буджету. В 1892 р. 7. січня став др. Билиньский шефом секцийним в міністерстві торговлї і ґенеральним директором австрийских зелїзниць державних. На тім становищи перевів многі зміни орґанїзацийні, а між иньшим н. пр. і се, що понад 6000 служби зелїзничої і робітників було стабілїзованих зі сталою платнею.

Міністер торговлї бар. Гуґо Ґлянц-Eicha родив ся 1848 р. у Відни. Каріеру войскову залишив, а вступивши до міністерства справ заграничних, занимав ся там політикою торговельною і дійшов на тім становищи аж до секцийного шефа. Бар. Ґлянц має бути дуже добре обзнакомлений з ресортом торговельним.

Міністер рільництва ґр. Іван Ледебур-Wicheln родив ся в 1842 р. Будучи властителем значних посїлостий в Чехії, не вступав до служби в публичних урядах, але в політичнім житю відгравав досить знатну ролю яко посол сойму ческого. Виступав против радикальних елементів і боронив рішучо ческо-німецку угоду.

Міністер оборони краєвої ґр. Зено Welser v. Вельзергаймб остає в тім урядї вже від 26. червня 1880 р. В парляментї старає ся оминати всякі політич-

З ЖИТЯ.

(Чим занимає ся інтелїґентна руска родина в вільнім часї?)

На се питанє, котре ми поставили були в однім з попередних чисел „Буковини“ не наспіло вправдї тілько відповідий, як ми сподївали ся, але все таки троха прийшло і то дуже інтересних відповідий, як читателї самі зміркують. Цікаво було би знати, чому наші люди такі „до письма не цікаві“, хоч учені. Се факт справджений иньшими людьми, що коли так о щось спитати ся наших селян, особливо особисто, листом, то дуже радо відписують; а тимчасом інтелїґентні Русини уважають відповіди на подібні питаня чимсь зовсїм не цікавим нї для кого. До всїх листовно відносити ся з такими питанями нема найменьшої потреби, а тут виходить, що на питанє, видруковане в часописи, можна й не відповісти. Ми надто сонливі, байдужі і мабуть не цікаві. Коли веселий Віденець при пиві видумає який дотеп, зараз каже собі дати кореспондентку і посилає дотеп до гумористичної часописи. Русин того не вробить. Є вправдї Русини, особливо в Галичині, котрі дуже пильно дописують до руских часописий, але все то суть люди звичайно ті самі, котрих одно болить, друге тїшить і они зі своїм горем та втїхою люблять дїлити ся з більшою громадою людий. За те далеко більше Русинів, у котрих нераз „перо“ дуже остре і талановите, є таких, що не вірять собі, часом лякають ся, соромлять ся без причини і т. п., а в результатї мовчать. Через то богато досьвіду з житя, яким подїлити ся з другими було би дуже користно, пропадає без хісна. Шкода, що ми такі нецікаві.

З тих відповідий, що надійшли, можна буде поробити деякі висновки, але вперід подамо їх самих, не змінюючи в них нїчого. Чей се заохотить хоч декого більше, відповісти на яке друге питанє.

1. Від учителя з Буковини: Менї здає ся, що нїчо иньшого не спонукає нашого чоловіка до писаня, як подібні питаня, коби лише Вп. Редакция хотїла часто такими питанями займати ся, та і слабші відповіди поміщала в „Буковинї“, щоби більше число читачів заохотити до мисленя, до духової працї. (Ми би ставили питаня і поміщали відповіди як найрадше, аби тілько найшли ся охочі до писаня, а в нас їх ще дуже а дуже мало. *Ред.*)

Тому то і я ногу наставляю, там де коня кують, бо не так легко належито відповісти на ваше питанє.

Не всї родини однакові. Є інтелїґентні, а є і такі, що хотять інтелїґентними називати ся, хоч їм єще далеко до того. Також в містї буває іначе, як на селї.

Відміна в роботї має бути для чоловіка природною і найлїпшою розривкою. Роботою утомлений потребує спочинку, а також і розривка довго треваюча утомляє нас. Чим більше наші розривки від сеї гадки відступають, тим гірші мають они наслїдки.

Коби муж і жена жили завсїгди в згодї і хотїли трудити ся для добра своїх дїтий, то і вільний час хоть при розривцї і забаві вийшов би на користь родини. Але у нас брак доброго вихованя. Побирають ся люди з так ріжним вихованєм, що муж і жена зі своїми поглядами може і через цїле житє не погодять ся. А через то терпить родина.

Скоро муж свій обовязок денний сповнив, так дбає лиш о то, щоб счезнути як найборше з хати. Він шукає собі людий, котрі з ним годять ся в гадках. Дома з жінкою нї поговорити у всїляких справах, нї в карти хоть-би „коротенького“ заграти, нї чарочку випити. Часто жінка навіть диму циґарового не терпить, а муж бідака хоче, щоби з него курило ся, як з кагли. Недармо каже він: „Як маю тютюн, то вже все добре“. Жінка-ж іде в другий бік і шукає собі товаришок. В такім разї житя родинного майже нема.

Коби то хотїв муж дещо покинути, що не подобає ся женї, а она дещо, що знов єму не в лад, то житє родинне певно би на тім скористало.

Часто сходять ся в сусїдстві і в приязни (коби-то лиш була щира приязнь) жиючі родини, щоби розірвати ся і забавити ся. Доматорка прилагодить сите принятє. Посїдають всї при спільнім столї і їдять. Та що-ж? „чоловік не може в гостинї много їсти.“ Встають і до „забави“: грають в карти, попивають добре і курять, що аж темно в хатї. Жінки же побалакають собі до волї, ба вже би і пішли спати, коли мужчини грають ще, і нїчо їх не годне розлучити, доки кишеня на то не вкаже. Часом іде мужчинам ще веселїйше, як знайде ся

ні квестиї а заступати лиш справи свого ресорту. В армії ґр. Вельзерсгаймб занимає тепер ранґу фельдцайґмайстра.

Чи се независимість, чи що иньше?

Від якоготь часу стали вельми популярними серед нашої суспільности поклики „опозиция“, „независимість“! Ми вже нераз у нашому вістнику висловлювали, що розумна, на раціональных основах оперта опозиция не тілько не шкідлива для руської справи, але навіть потрібна, бо є проявою житя і розвитку народу — але й на се ми вказували, що пусте крикуньство, лайка і обкидуване болотом людий трудящих, хоч відмінних поглядів політичних — се не є опозиция. Так само горячо і щиро бажаємо, щоб Русини добили ся независимости, щоб серед руської суспільности було як найбільш людий независимих — але на се не поможуть самі вивіски з написами „независимий“, а треба се показувати ділами, так само як пятноване людий з урядовими становищами, на при тим щирих для руської справи, є політичним школярством.

Виборча акция дала нам кілька таких прикладів, котрі показують з одного боку недоспілість політичну, з другого-ж погану прояву — виявляти себе чимсь лїпшим перед сьвітом, — мовляв, я не такий, як сей митар! До нашої відомости дійшли примiром такі події, що один „независимий кандидат посольский присилав свого приятеля до головного комітету виборчого і вимагав, щоб сей в міродайних сферах очистив кандидата независимого від підозріня о москвофільство, а сам кандидат просив архиерейского благословения, запевняючи, що стоїть при програмі головного комітету. В імени иньшого знов „независимого“ кандидата давала в тімже місці такі запевнення окрема депутация, упрошуючи підпори і прихильности для свого „независимого“. Третій знов „независимий“, потверджений вже москвофільським і независимим комітетом, присилав прихильного собі редактора, щоб і головний комітет затвердив его кандидатуру, позаяк посуджують его о радикалізм, а тим способом обезпечено-б шанси его вибору.

В якім же сьвітлї стає також протест Підгаєцкий проти затвердженя заступника головы головного комітету д-ра Савчака, а тим більше протест д-ра Окуневского, котрий знав, що комітет головний его затвердить, бо в тім комітеті прошено о підпору его кандидатури.

Сих кілька слів написали ми не для докору, але тому, бо се зовсім неприлично одних пятнувати „камеральними“, а других виставляти „независимими“, коли они або шукали або находили підпору з того самого боку. Суть річи лежить в тім, чи одні і другі трудять ся або будуть трудити ся для добра і долї руского народу, котрий заступають або будуть заступати.

„Правда“.

Перегляд полїтичний.

По іменованю нового міністерства суть ще деякі формальности до полагодженя. І так приїзджає президент мінїстрів ґр К. Бадені сегодня пополудни до Львова, щоби попращати ся з урядниками львівского намістництва, старостами, гал. краєвої Ради шкільної, а вечером відбуде ся в сали міского касина бенкет заходами урядників. Завтра дня 7-го с. м. попращає ся духовеньство, виділ краєвий і депутация шляхти, повітові репрезентациї і и., почім о 2-ій зполудня від'їде ґр. Бадені назад до Відня. Єго місце намістника займе дотеперішний гал. маршалок краєвий князь Евстахій Санґушко, котрого іменоване має сегодня наступити. Присягу зложить кн. Санґушко 10-го с. м., а перебере уряд намістника Галичини аж около 25-го с. м. Мають також наступити вскорі зміни в „Колї польскім“ ради державної: теперішний презес кола Залєский має стати австрийским амбасадором в Гааґ в Голяндиї, а єго місце займе ґр. Войтіх Дідушицкий, котрий буде напевно вибраний при доповняючім виборі дня 25-го с. м. — З початках слїдуючого тижня виїдуть новіменовані мінїстри до Ґеделе на Угорщині, куди цісар вже сегодня виїхав, щоби там приготовити предложеня в справі відновленя угоди з Угорщиною.

У Відни приготовляють ся тепер до вибору бурмістра міста. Антисеміти при тїснїйшім виборі переперли свого кандидата в першій куриї і мають таким способом 92 мандатів, т. є. дві третих всїх мандатів. З початку думали лїберали страйкувати і не брати жадної участи в нарадах, але поміркувавши, що їх полїтика абстиненциї вийде лише їм самим на зле, полишили ту гадку, а Wiener. Allg. Ztg. промавляє тепер вже цїлком отверто за вибранем д-ра Люеґера бурмістром, бо то є бажанєм більшости мешканців Відня. — Дня 29-го м. м. відбуло ся велике віче молодоческого сторонництва в Празї. Се віче є з богато взглядів дуже замітне. На нїм виступили против себе два погляди: по одній стороні посол Кайцль, а по другій посли др. Енґель, др. Герольд і др. Е. Ґреґр. Кайцль промавляв за дальшою безвзглядною опозициєю против нового мінїстерства Баденьогo, бо бачить в опозициї лїпше средство як в переговорах, а на се не згодили ся иньші посли. Кайцль жадав, щоби приняти лише ухвалу німбурску, в котрій сказано, що молодоческа партия може бути лише опозицийною, а відкинути рішенє з 1891 р., котрим дало ся молодоческому клюбови вибір що-до тактики, т. зн. після того рішеня може тактика клюбу бути також неопозицийною. Але др. Герольд обставав за тим рішенєм, і заявив, що коли ґр. Бадені схоче переправляти з молодоческою партиєю, то треба ввійти в переговори, коли взагалї мають молодоческу партию брати на серіо. Сю гадку піддержував також др. Ґреґр. Більшість участників віча заявила ся за гадкою Герольда і ухвалила звістні нашим читателям з телєґрам дві резолюциї, котрими полишено тактику вибoрови молодоческого клюбу. Замітне також се, що на тім вічу не були радикальні посли Вашати, Шаманек і Пуркгардт, а омлядїністів не запрошено на се віче зовсїм, бо они заявили, що для них не будуть рішеня того віча мірoдайними. Зі всего того бачимо, що проводирі молодоческої партиї хочуть помалу збути ся підбурюючих елементів і війти на дорогу умірковaної опозициї а навіть увійти в переговори з правительством; значить, для Молодочехів мала-б наступити „нова ера“, котрої Русини тепер так дуже страхають ся. Може би наші опозициїністи взяли се поступоване Молодочехів під розвагу і навчили ся з того дещо.

— В Угорщині сего тижня розпочали ся наради в обох палатах ради державної. Палатї послів предложено буджет на 1896 рік. Після прелїмінаря виносять звичайні видатки 437, 366.347 зр, (о 16,293.649 зр. більше як в 1895 р.), а звичайні доходи 462,644.100 зр., (т. є. о 16,529.069 зр. більше як в 1895 р.). Надзвичайні доходи виносять 10,420.298 зр., а надзвичайні видатки 35,620.897 зр., значить буджетова надвишка буде виносити 77.154 зр. Піднесене видатків наступило задля більших державних підприємств, головно-ж задля вибудовання державних зелїзниць, а майже всї мінїстерства в наслїдок того підвисшили свої видатки.

— В Сербії стоїть на першім плянї справа зміни конституциї. Не знати ще, чи та задача припаде теперішному кабінетови, чого бажають поступовці, чи може коалїцийному кабінетови під проводом Сіміча, до чого прямують радикали і лїберали. Сіміч, теперішний сербский посол у Відни, тїшить ся повним довірєм короля, симпатиєю у всїх дворів і поважанєм цїлої Сербії. Радикали і лїберали думають, що новий коалїцийний кабінет знайшов би підпору в народї і мав би задержати дотеперішний устрій одної палати, а поступовці хочуть мати також висшу палату, палату па-

---

„еманципована“ жіночка, що також закурить собі і в карти з ними заграє.

Чи не лїпше би було синка або донечку заставити віддеклямувати яку красну руску поезию? Чому так мало про наших поетів згадує ся? Або щоби отець сказав що розумного і цїкавого, придавши тому форму короткого відчиту. А про що книжки на сьвітї? А мати аби знов якимсь способом о домашнім промислї згадала. Засьпівавши ще гарно, щоби розійшли ся і не чекали сходу сонечка.

Хто знає, чи-би се була забава для наших родин? Чи не назвали-би они се мукою? Сумні справді часи!

Можна би зарядити лїтною порою також сходини на вільнім місци, або де в лїску. Там би був і сьвіжий воздух і господиням меньший захід і до дому вертати близше. Але наші люди не дуже дбають о сьвіжий воздух; здає ся що доста сильні. Ми не так як Німцї, що на на цїлї днї вибирають ся на прогульки в околицю.

Иньша родина каже: „Нема з ким сходити ся, з ким жити, наші сусїди за прості в порівнаню з нами.“ То несправедливий суд. Нехай буде, що в них крісла не вибивані і що они в книжках не так богато грабали, як ми; наша повинність, як ми людяні і справді стоїмо на висшім степени, також і їх на такий степень піднести. Се можливо, як лиш злі намірення відпадуть. Написавши се гадаю собі: „Треба заглянути в яку книжку, та може дасть ся дещо доповнити“. На радість находжу в змістї одної книжки: „О розривках... стр. 337“. Шукаю, а в моїй книжці лиш 336 сторін.

В. І.

2. З дому сьвященика на Буковинї. Що руска родина робить в вільні хвилї? — Вільні хвилї? Чудові слова! Дай їх — тих вільних хвилин — усему рускому сьвітови хоч по кілька на день! Бо, дивлячи ся на вкруги, здаєть ся менї, що й тут і там і скрізь змагаєть ся ненаситна журба і приневолює людину до працї, до борби без перестанку, без супочинку.

Але геть з такими думками! Адже вільні хвилї у кождої душі таки є, хочби се були одні лише хвилї сонного спокою. А в багатьох є їх більше!

В нашій попівскій родинї богато часу йде на читанє і на балаканє про те, що читало ся. А знов читаємо здебільшого ґазети, переважно рускі. Балакаючи ще вживаємо двох мов, але у всїх членів родини слїдно — в вільні хвилї — старанє вивчити руску мову докладнїйше. Ми трохи пізно, але все таки не запізно зрозуміли, що ми є Русинами і маємо народні обовязки, і тому — в вільні хвилї одушевляєм ся тим відкритєм.

На сю тему ми зчаста балакаємо межи собою, і всї, чоловіки і жінки, беремо живу участь в переправах. Особливо наше жіноцтво оказуєть ся поступовим, бо напирає на декотрих чоловіків зірвати з традицийним рутеньством рішучо.

В наслїдок сего батько в вільні хвилини розгадує над тим, як би то від нового року заобезпечити дім і церкву в „Днїстрі“, а грошенята умістити в касї того самого товариства. Шурин знов хоче закупити ті книжки, котрі Ви від довшого часу оголошуєте на четвертій сторонї *Буковини*, а сестра намовляє, аби він ще й *Зорю* передплачував. (Сестра читала в *Зорі* гарну повість з попівского житя, Левіцкого „Поміж ворогами“, і залюбила ся в ту часопись). Отже шурин в одну вільну хвилину, обіцяв замовити й *Зорю*.

В иньші вільні хвилини оповідаємо одно одному свої сни — що правда, не такі хороші як Евменів сон про зріст буковиньских Русинів в 1934 роцї! Не знаю вже, кому то снило ся, що заможні Русини скинули ся по пятьдесятці та заснували в Чернівцях Народну Торговлю і Руску Друкарню, з чого і зиск мав бути не-аби-який і загальний хосен надзвичайний.

В сьвята деколи заходять до нас сусїди з села, особливо цїкава тета Васильчучка з Горішного Кута. Она все радила ся нас, чи давати хлопця до черновецкої школи, аж минув час вписів. Тепер тета жалує, але каже, що на рік, як дасть Бог дочекати, вже певно єго

нів, до чого в Сербії доси нема природної підстави. Дальшим предметом ревізиї конституциї було би усунене вибору радників стану, котрих всюди іменують, реформа виборча і означене компетенциї автономічних виділів. — Сензацийну вість принесли ґазети з Білгороду: Полковник Орєшкович заявив, що був росийским аґентом для полуднево-славяньских країв і в порозуміню з епископом Штроссмаєром працював за сполученєм Босни з Сербією. В 1866 р. умовив ся він з Бісмарком, що попровадить пограничні полки до Босни, а не на Чехи, а за те мала Сербія одержати Босну, але в послідній хвили змінила Росия свій плян. Орешкович має мати оріґінальні листи Бісмарка в сій справі.

— Франция стоїть в знамени кризи кабінету Рібота. Каваняк, кандидат радикалів на міністра війни, зробив яко референт буджету війскового тяжкі закиди теперішному кабінетови. Ми про легкомислїсть і безсовістність міністерства війни супротив війск в Мадаґаскарі писали послідного разу, а Каваняк вдарив також в ту струну і предложив далеко-сягаючі реформи. Очивидно визискує він ті оскарженя зі становища радикального посла для поваленя кабінету і треба буде при нарадах парляменту пильно уважати, бо тоді вийдуть на верх деякі хиби в францускій адміністрациї війсковій, після котрих можна буде урядовим заявленням о миролюбности Франциї вірити.

— Вірменьске питане ввійшло в нову для Вірменів дуже некористну фазу. Дня 1-го с. м. вірменьский комітет устроїв демонстрацию і хотів султанови передати мемориял з жаданями Вірменів. Прийшло до великої бійки, в котрій убито кількох Вірменів, а других тяжко побито; — треба знати, що Турки мають право ходити оружені, а иньші народи ні. В інтересі Вірменів треба жалїти над тою демонстрацию, бо тепер ніхто не зможе дивувати ся або протестувати, коли султан покликуючись власне на ту демонстрацию зроблені концесиї зменьшить до зера. Правда, европейські державі, а особливо анґлійский президент міністрів льорд Сальсбері вступив ся в користь Вірменів так енерґічно, що й тепер не відступить від своїх жадань, але на жаден спосіб не зможе підпирати жадань демонструючих (як утворене самостійної провінциї під віцекоролем вірменьским, вірменьский парлямент і т. п.). Коли отже не мають дотеперішні успіхи в тій справі пропасти, то европейські держави мусять скоро і з найбільшою енерґією взяти ся до сего важного питаня.

На далекім Всході зачинає ся знов заносити на війну. Формози не заняли ще Хіни, бо не дали Япанови воєнної контрибуциї, а занятє Ліаотунґ іде дуже помалу. Япан притім не забуває на перешкоди зі сторони Росиї, а ся приготовляє ся скоро до війни. Надто обезпокоюючі вісти надходять відтам, именно що Німеччина висилала воєнні кораблї до Хіни, щоби зажадати сатисфакциї за вимордоване місіонарів. Анґлія вислала отже ультіматум, так що хіньский цїсар скинув свого віцекороля. Але тепер витворили ся тайні союзи, котрі хотять теперішну династию прогнати і утворити хіньску републику.

дасть до школи, а як ні, то молодшого хлопця. — От — каже — хоч би з него вийшов писар, то все буде прихильнїйший до своїх людий, до руских селян як иньший.

Тета Васильчучка бере тогдї в мене книжки, котрі їй в вільній хвилини читає молоденька, письменна внучка. Оногди она менї відносила книжочку „Пропащі“ Нечуя Левіцкого і 1-е число „Селянина“, котрого я їй давав на пробу (аби бачити, як она дивить ся на одно а на друге). І каже тета на книжку: „Що то за штудерна голова той, що так слово в слово списав усю правду, як воно буває межи людьми! — А про „казету“ каже, що внучка єї не так добре читає. — „Щось оно там є, що дитина спиняє ся“, каже. — Старе письмо — кажу я.

Деколи сходимо ся і з дооколишними сусїдами „з нашого стану“. Тогді увесь час минає тілько лише на балаканю. Ворожимо, чи буде будучий владика прихильнїйший Русинам, ніж бувало, жалуємо ся, що на нашій почті нема руских друкосртів, лише волоскі (а се задля волоских панотців, що сего жадають) — і про такі иньші дрібниці з великим значінєм. Се, бачите, вже сїльска „політика“ і властиво не належить у „розривки“.

(Дальше буде).

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 5. жовтня 1895. р.

Громада міста Львова надала президентови міністрів ґр. Каз. Бадевьому почестне горожаньство. Противив ся тому лише редактор Курієра, Ревакович.

Виклади з рускої мови і літератури на черновецкім університетї оголосив проф. др. Степан Смаль-Стоцкий такі: „Введене в руску палеоґрафію“ (2 год.), „Історня рускої літератури XI.—XIII. віку“ (3 год.) і яко семинарийні вправи „Читане вибраних творів Федьковича“ (2 год.). — На львівскім університетї буде доцент др. Олександер Колесса викладати отсї предмети: „Історня рускої літератури 18-го столїтя“ (2 год.) і „Нарис історні рускої мови, період найдавнїйший XI.—XV. столїтя“ (1 год.).

Львівский повітовий суд міский секция I. подїлено на чотири самостійні суди, а именно 1) для середмістя, 2) для Личаківского і Галицкого передмістя, 3) для Краківского, а 4) для Жовківского передмістя. Очивидно мусить задля того подїлу бути збільшений концептовий і манипуляцийний персонал.

Побільшенє числа урядників. Урядова Wiener Zeitung оголосила оногди, що на підставі цїсарского рїшеня з дня 28-го вересня буде число концпіентів в гірничих урядах збільшене о 25 урядників, отже їх разом буде 94. Побільшене буде постепенно поступати: в 1896 р. буде обсаджених 11 посад, а решта 14 посад в слїдуючих чотирох роках. Побільшенє то наступило в наслїдок скорого розвитку гірництва і потреби більшого надзору над обезпекою житя гірників.

В Кутах, галицкім місточку коло Вижницї, згорів в ночи 2-го с. м. костел до тла. Сторожа огнева з Вижницї не могла задля браку води уратувати костела, а стерегла лише поблизькі будинки від огню. По кількатижневій суші міг огонь розширити ся на цїле місто, як то стало ся 1859. р., отже час уже подумати в Кутах про средства осторожности.

Ґрунт під будову двох ґімназий, польскої і рускої у Львові, вже майже сторгований. Находить ся він на збіжевій торговици, за котру рада міска рішила заплатити правительству суму 122.335 зр. Декотрі часописи старали ся представити, що сей ґрунт дуже невідповідний на будову ґімназиї. Річ виглядає не так зле, коли знає ся, що місто Львів має продовжити улицю Кароля Людвика аж в сторону згаданої торговицї, а зелїзничий шлях, що веде до Підзамча, має ся посунути дальше за місто. В цїли продовженя першорядної улицї у Львові місто вже дістало право викупити сто кількадесять домів до зрушнованя. В такім случаю, дїльниця Львова, тепер справдї повна жидівских, нечистих заулків, перемінить ся на гарну частину міста. В нїй не буде зовсім зле місце на будинок ґімназий, розуміє ся, не тепер, але в будучинї.

Епідемічний біль зубів певно належить до рідких випадків. А така пошесть мала появити ся у вояків, котрі вертають з маневрів в Штраль. Біль виступає цїлком в формі епідемії і офіцири як також вояки терплять тяжко. Для лїкарів така епідемія була цїлком нова і они ще не винайшли причини повстаня і перебігу тої слабости.

Найскорійші поїзди зелїзничі ходять тепер на шляху Альбанї-Сиракузи в північній Америцї. Поїзд перебігає в 132 мінутах 148 миль анґлійских, а се значить, що милю австрийску перебігає в неповних чотирох мінутах. На годину перебіжить сей поїзд наших 16 миль.

Камінь в жолудку. В шпитали в Штрасбурзї помер сими днями 44-лїтний столяр в наслїдок надужитя напитків. Занедужував два рази: раз мав т. зв. білу горячку, з котрої его вилїчено. По кількох лїтах вернув знов до шпитали: мав сухоти і страшні болї жолудка, котрих причини лїкарі не могли порозуміти. По смерти заряджено секцию, котра викрила в жолудку род каменя, довгого на 10 центиметрів, а на 5 грубого. При близшім розслїдї показало ся, що той камінь був утворений з... верніксу. Столяр упивав ся навіть верніксом, уживаним до роботи.

Чоловік з „зелїзною шкірою“. У Ронахера у Відни продукує ся тепер один Синґалез, Ронен, котрого шкіра не єсть чутлива на ніякі острі предмети. Ронен лазить босо по драбинї, котрої щеблї то вістря шабель, стає і кладе ся на дощі, вибитій острими цвяхами, а ще й трем людям велить присїсти себе, скаче через обруч набитий острими штилетами, дасть точити в бочці вибитій острими цвяхами і т. п. При тім всім не відчуває Ронен ніякого болю, і хоч шкіра показує на собі слїди цвяхів, то все таки нїгде не можна побачити скалїченя. Учені лїкарі толкують сю нечутливість шкіри Ронена тим, що він з-малку мусїв привикати до таких продукций та ще й якимись відповідними средствами виробив собі ту так незвичайну прикмету шкіри людскої.

Ластівки яко пасажирі зелїзничі. На шляху полудневої зелїзницї австрийскої замітили кондуктори, що від кількох днїв на поли громадять ся ластівки до відлету в теплїйші краї. Сего тижня засїли тисячі ластівок на телеґрафічних дротах і приглядали ся переїзджаючим потягам. Коли-ж надійшов поспішний потяг, всї ластівки мов на даний знак злетїли на дахи зелїзничих ваґонів і відїхали так вигідно в теплїйші краї. Тепер знов збирає ся велике число ластівок до відїзду, а кондуктори тїшать ся вже наперед з тих пасажирів.

Авантура в театрі Молодий грецкий писатель Меґакаєс написав велику фарсу „Ано като“ (3 гори в діл), в котрій в смішний, або терпкий спосіб представляє важнїйші випадки в Атенах, які лучили ся сего року. Між иньшими є там також їдкі куплети против короля Юрія, котрий що року виїзджає до француских купелів і видає там великі суми, зам сць ті гроші видавати в біднім краю. В Грециї нема цензури, отже ту фарсу грано в Атенах з великим успіхом. Одного вечера згромадило ся в театрі дуже богато державних урядників і офіцирів, а коли зачали сьпівати згадані куплети, повстав страшний крик, галас і свистане. На граючих артистів посипали ся гнилі овочі, яйця, барабодї, а навіть подушки з крісел. Такі сцени повторили ся другого і третього дня, а вкінци вмішав ся в то міністер внутрішних справ, замкнув театер, а упертого директора театру і автора фарси поставив за образу маєстату перед суд.

Телеґрами.

Відень, 5. жовтня. Кн. Санґушко іменований намістником Галичини.

Царгород, 5. жовтня. Амбасадори зробили Портї спільне представлене, причім сконстатували, що Турки помимо присутности поліциї Вірменів тяжко побили, а деяких навіть вбили. Ранених вязнів замордовано. Амбасадори дають Портї серіозну раду, зробити конець гоненям християн, щоби уникнути тяжких наслїдків.

Льондон, 5. жовтня. Лігуні'чанґ іменований канцлером. Але те достоїнство не має того самого характеру і впливу, що в Німеччині. Є звичайно вісьмох канцлерів, котрі суть дорадниками хінського цісаря.

В Дрібній бібліотецї, видаваній у Львові Костем Паньковским, вийшли доси сї книжочки (разом чисел 13):

Байки Євгена Гребінки (10 кр.)
Малярі, оповіданє Всеволода Гаршина (10 кр.)
Пролісок, поезиї Павла Граба (20 кр.)
З чужого поля. Переклади Павла Граба (20 кр.)
Що то є господарність — Герінґа (переклад В. Герасимовича) 20 кр.
Поезиї Осипа Маковея (20 кр.)
Оферма, оповіданє его-ж (10 кр.)
Твори Івана Сурика, переклад з російского (10 кр.)
Українські писаня Митра Олеиьковича (10 кр.)
Писаня Василя Кулика (10 кр.)
Черцеча республика на Афонї — Василя Щурата (10 кр.)
Нарід в неволї (то що було друковане і в *Недїлї*) — 10 кр.
Микола Палкин Льва Толстого, оповіданє (10 кр.)

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чоппа.